

REPUBLIKA

OSWIADCZENIE MIN. ZALESKIEGO o kwestji mniejszości narodowych.

Kulisy ostatniego posiedzenia Ligi narodów. — Dlaczego minister Stresemann skapitulował? — Polska nie chce pozbawiać praw mniejszości narodowych.

Warszawa, 24 marca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W niedzielę, dnia 24 marca b. r. o godz. 9 wieczorem w sali resursy kulturalnej odbył się doroczny bankiet Towarzystwa badań zagadnień międzynarodowych. W czasie bankietu zabrał głos minister spraw zagranicznych p. August Zaleski i wygłosił przemówienie, w którym między innymi powiedział:

W kilkanaście dni zaledwie po debacie genewskiej trudno mi było nie podzielić się z panami wrażeniami i refleksjami, które wywołałem z Genewy. Pragnę podzielić się z panami moimi wrażeniami z rozpraw nad sprawami mniejszościowymi. Nie zamierzam przedstawić dokładnie przebiegu dyskusji nad wnioskami p. Danduranda i Stresemanna ani wchodzić w analizę tych wniosków, które przypadkiem tylko zbiegły się w czasie. Przedewszystkiem chciałbym poświęcić nieco czasu genezie każdego z tych wniosków, gdyż pomimo podobieństwa oba te wnioski cechującego, źródła ich polityczne są zgoła nie podobne.

WNIOSEK KANADYJSKI.

Jeśli chodzi o źródło natchnienia wniosków kanadyjskich to, nie negując szlachetnego idealizmu, który charakteryzuje osobę delegata Kanady w radzie Ligi i osobistej wrażliwości jego na doleganie mniejszości narodowych, skłonny jestem widzieć je w preokupacji wewnętrznej rządu kanadyjskiego, zabiegającego o utrzymanie swej większości parlamentarnej, w której kilkunastu deputowanych nie należy ani do anglosaskiego, ani do francuskiego odłamu ludności kanadyjskiej a z drugiej strony w pewnych dążnościach emancypacyjnych tego rządu w dziedzinie polityki zagranicznej a w szczególności na terenie Ligi narodów. Ani my, ani nikt nie może mieć pretensji do Kanady o to, że szczególną wagą darzy zagadnienie mniejszościowe i że od dawna w sprawie mniejszościowej pragnie odegrać pewną rolę. Upodobania i zainteresowania każdego z członków Ligi zależą od jego własnego i swobodnego wyboru.

Żałować jednak należy z naszego punktu widzenia, że wniosek kanadyjski zbiegł się z wnioskiem niemieckim i że skutkiem tego w oczach niewtajemniczonych robić to mogło wrażenie wspólnej akcji niemiecko-kanadyjskiej. Żałować również trzeba, że przed złożeniem swoich wniosków rząd kanadyjski nie porozumiewał się z rządami państw bezpośrednio w kwestji procedury mniejszościowej zainteresowanych t. j. z państwami związanymi mniejszo-

ściami zobowiązaniami międzynarodowymi. Porozumienie takie umożliwiłoby rządowi kanadyjskiemu zorientowanie się w szansach swoich wniosków i umożliwiłoby mu wybranie momentu najodpowiedniejszego dla poddania ich dyskusji w radzie Ligi.

Nie jest bowiem wykluczone, że gdyby wniosek kanadyjski był postawiony w innym momencie i w innych koniunkturach, los byłby inny niż dzisiaj.

AKCJA NIEMIEC.

Co się tyczy wniosku niemieckiego to wstępem do niego na terenie Ligi narodów było wystąpienie na ostatnim zgrupowaniu Ligi delegata niemieckiego, usiłującego wysunąć na czoło innych zagadnień — zagadnienie mniejszości. Krytyka działalność rady Ligi w dziedzinie mniejszościowej została wówczas odparta przez delegata francuskiego, czeskosłowackiego i polskiego.

Wówczas już zmuszeni byliśmy oświadczyć zbyt żarliwym protektorom spraw mniejszościowych w łonie zgrupowania, że

na żadne inowacje w procedurze mniejszościowej Ligi wykraczające poza traktaty mniejszościowe, np. w rodzaju utworzenia stałej komisji mniejszościowej w Lidze, zgodzić się nie możemy inaczej jak pod warunkiem generalizacji zobowiązań mniejszościowych. Wiadomem było jednak, że delegacja niemiecka nie zadowolila się ogólnikową dyskusją na zgrupowaniu w 1928 roku i że będzie szukała okazji w bliskiej przyszłości, aby dyskusję tę na poważniejsze wprowadzić tory i nadać jej bardzo ważki charakter. Spodziewano się wówczas w Genewie, że dla wielu względów momentem wybrany przez rząd niemiecki, będzie wrzesień 1929 r. Przewidywania te zawiodły.

ROZGRYWKA MNIJSZOŚCIOWA.

Rozgrzywka mniejszościowa nastąpiła w marcu zamiast we wrześniu.

Przesunięcie tego terminu nie wyszło na dobre zamiarom niemieckim. Wywołało to skutek, którego p. Stresemann zapewne się nie spodziewał. Przedewszystkiem wywołało to dość mocne zaniepokojenie i dość mocne obawy w wielu krajach, bezpośrednio w kwestji mniejszościowej zainteresowanych, t. j. w krajach, na których ciąży zobowiązania mniejszościowe międzynarodowe a następnie uświadomienie sobie przez opinie publiczne tych państw istnienia między nimi solidarnego interesu w dziedzinie mniejszości i ostatecznie doprowadziło do wspólnego frontu i wspólnej akcji na terenie Ligi.

ASYMILIZACJA PAŃSTWOWA MNIJSZOŚCI.

Wielkim zyskiem z ostatniej Rady wyniesionym jest to poważne przekonanie, że

Ligi narodów nie można używać jako instrumentu do celów innych niż te, które sformułowane są w jej pakcie, że zadaniem Ligi jest bezpieczeństwo jest konsolidacja państw a nie ich podważanie.

Wielkim zyskiem jest także to, że ponownie, najbardziej wyraźnie zostało stwierdzone, że

celem traktatów mniejszościowych jest asymilizacja państwowa mniejszości,

jest polityka jednocześnie, jest polityka zlania się mniejszości z większością. Oczywiście nikt nie myśli o asymilizacji etnicznej mniejszości o doprowadzeniu mniejszości do zlania się narodowego z większością, do wyrzeczenia się odrębności językowej, kulturalnej lub wyznaniowej.

Zastanawiając się dalej nad ostatnią debatą mniejszościową w Lidze, trudno oprzeć się przekonaniu, że musi ona mieć pewien dodatni wpływ na mniejszości w Polsce, przedewszystkiem na mniejszość niemiecką. Sądzę, że poważni kierownicy polityki tej mniejszości muszą powiedzieć sobie, że zamiast oglądać się na zagranicznych protektorów lepiej

stanąć bez zastrzeżeń na stanowisku szczerzej lojalności w stosunku do państwa i dążyć szczerze do porozumienia i współpracy z większością polską.

Wydaje mi się, że ostatnia sesja genewska przyczyni się do oczyszczenia atmosfery takiego porozumienia. Mam wrażenie, że odebrała ona zagadnieniu mniejszościowemu charakter konfliktu polsko-niemieckiego.

Wybory we Włoszech

Faszyści pewni są zwycięstwa.

Rzym, 24 marca

(Polska Agencja Telegraficzna).

Ag. Stefani. Wybory dzisiejsze odbyły się w całym kraju wśród wielkiego entuzjazmu ludności należącej do wszystkich klas społecznych. W biurach wyborczych składały swe głosy ks. następcą tronu. Mussolini, sekretarz partji faszystowskiej Turatti, kardynałowie, biskupi, księża. Załogi statków na

pełnem morzu nadawały radiograficzne deklaracje, opowiadające się za ustrojem faszystowskim. Około 3-ej popoł. liczba złożonych głosów dochodziła do 90 procent. Wiele biur zamknięto we wczesnych godzinach popołudniowych z powodu wyczerpania listy głosujących. W niektórych miejscowościach ludność udawała się do biur wyborczych pochodem z orkiestrą i sztandarami.

Zgon gen. Sarrail'a

Jednego z najwybitniejszych przywódców wojskowych Francji

Paryż, 24 marca

Zmarł tu, przeżywszy 72 lata, gen. Sarrail.

Paryż, 24 marca

Pogrzeb gen. Sarrail'a odbędzie się na koszt państwa, prawdopodobnie w środę. Gen Sarrail zostanie pogrzebany w Pałacu Inwalidów.

General Maurycy Paweł Emanuel Sarrail jest jedną z wybitnych postaci wojny światowej. Sarrail urodził się w Carcassonne w roku 1856. We wrześniu

r. 1914 Sarrail stał na czele armji trzeciej i odegrał znaczną rolę w zwycięskiej bitwie nad Marną. W r. 1915 mianowano go głównym dowódcą wojsk sprzymierzonych na wschodzie. Sarrail zorganizował obóz wojenny w Salonikach i kierował ofensywą, która odzyskała Monastyr. Wkrótce potem odwołano go do Francji, a w r. 1918 wystąpił ze służby wojskowej, do której wrócił dopiero w r. 1924, gdy został mianowany komentem wojsk francuskich w Syrii. General pozostawał na tem stanowisku w ciągu roku.

Pod terorem „Komsomołu“

Egzaminy profesorów przed trybunałem studentów

Moskwa, 24 marca

Niebywałe w dziejach szkół akademickich egzamina dla wykładowców tam profesorów wprowadzają Sowjety. Projekt, opracowany przez komisarza ludowego oświaty Łumaczarskiego, przewiduje egzamina dla blisko 200 profesorów, którzy uzyskali katedrę przed listopadem 1919 roku, względnie którzy ukończyli już 56 lat.

Egzamina odbędą się na zgromadzeniach studenckich, gdzie każdy z profesorów zreferuje całą swoją działalność naukową i społeczną w ciągu ostatnich

lat dziesięciu. Studenci będą mieli prawo występowania z interpelacjami i oskarżeniami. Po wyjaśnieniach profesorów studenci w drodze głosowania rozstrzygną czy dany profesor może nadal prowadzić wykłady.

Pomysł ten ma na celu usunięcie z katedr tych profesorów, którzy zdaniem terroryzujących opinie studencką kierowników „Komsomołu“ mają poglądy kontrrewolucyjne.

Pierwsze „egzaminy profesorskie“ odbędą się w maju.

Ks. Sapieha jedzie do Jerozolimy

Kraków, 24 marca

Ks. metropolita krakowski Sapieha wyjeżdża w podróż do ziemi św., gdzie między innymi zwiedzić ma główne miasto żydowskie Tel Awiw oraz port Hajfę. W podróży towarzyszy ks. metropolicie brat jego ks. Paweł Sapieha wraz z rodziną. Ks. metropolita wraca do Krakowa około 20 kwietnia.

B. min. Meysztowicz członkiem akademii prawniczej w Madrycie

Włno, 24 marca

Wojewoda wileński, p. Władysław Raczkiewicz, w obecności wicewojewody St. Kiriłkisa wręczył dnia 23 b. m. b. ministrowi sprawiedliwości odznakę wraz z dyplomem członka honorowego królewskiej akademii nauk prawniczych w Madrycie.

Kupując na Święta wódki i likiery
dodaj jeszcze dwa słowa:
"Rektyfikacji Warszawskiej"

Komuniści zaatakowali policję w Paryżu

20 komunistów osadzono w więzieniu

Paryż, 24 marca
Polska Agencja Telegraficzna
W dniu dzisiejszym podczas odbywającego się na przedmieściu Clichy mitingu komunistycznego policja usiłowała aresztować członka bojówki komunistycznej. Komuniści sprzeciwili się temu i zaatakowali gwałtownie policję, która jednak po otrzymaniu posiłków aresztowała wszystkich komunistów, z których przeszło dwudziestu zatrzymano w areszcie. W czasie zajścia i policjant został ranny.

Zgon wiceprezydenta Krakowa

Kraków, 24 marca
Zmarł w Krakowie b. pamięci inż. Józef Sare, długoletni wiceprezydent m. Krakowa, b. poseł na sejm krajowy b. Galicji, odznaczony krzyżem „Polonia Restituta”.

Inż. J. Sare na stanowisku wiceprezydenta miasta oddał wielkie usługi w dziale budownictwa, był twórcą i projektem budowniczym gmachów oraz założył cielec parku Wolskiego. Pogrzeb b. pamięci wiceprezydenta Sarego odbędzie się w poniedziałek dnia 25 b. m.

Delegacja parlamentu polskiego

na pogrzeb marsz. Focha.

Wczoraj wieczorem udała się do Paryża specjalna delegacja parlamentu polskiego na pogrzeb marszałka Focha. Delegację tworzą poseł ks. Czetwertyński (Klub Nar.), poseł Dębski (Piast) poseł dr. Grafiński (Wyzwolenie) i poseł dr. Polakiewicz (BB) oraz senator ks. Zdzisław Lubomirski. Jednocześnie jako reprezentant armii polskiej udał się do Paryża gen. dywizji Jan Romer.

Płynąca na Wiśle kra zrywa mosty Wojsko w walce z zatworami lodowymi

Spodziewana wczoraj katastrofa nagłego ruszenia lodów na Wiśle w Warszawie nie nastąpiła.

Przyczynił się do tego w bardzo dużym stopniu normalny ruch lodów w górnym biegu Wisły.

Od ujścia Przemszy aż do Nowa Wieś, t. j. na przestrzeni 114 klm. Wisła wolna jest od lodów.

Zatory, które potworzyły się onegdaj pod Zarzeczem na Śląsku Cieszyńskim i pod Niepołowicami spłynęły. Zator, który utworzył się pod Igołomią na terenie powiatu miechowskiego, ruszył, ale już o parę kilometrów dalej pod sąsiednią wsią Wawrzyńczyce lody znów się spiętrzyły.

Po kilku godzinach zator ruszył i minawszy Wawrzyńczyce zatrzymał się pod wsią Hewdowem. Wysokość tej tamy lodowej wynosi 2.45 cm.

Wobec groźby wystąpienia wód z brzegów, na zagrożone miejsca wezwano saperów, aby rozsadzili zatory dynamitem.

Pod Krakowem

stan wody podnosi się umiarkowanie, wskutek powolnie topniejącego śniegu. W dniu wczorajszym poziom Wisły podniósł się tylko o 35 cm., osiągając wysokość 1.75 m. ponad poziom normalny.

W województwie krakowskim płynąca kra uszkodziła kilka mostów.

Pod wsią Pustynią

koło Oświęcimia most uszkodzony jest tak poważnie, że trzeba go było zamknąć.

Również na Sole, dopływie Wisły, zerwany jest most pod Broszkowicami oraz 2 mosty pod Porąbką.

W górnym dorzeczu Wisły lody ruszyły niemal na wszystkich dopływach.

Na Sławie pod Suchą utworzył się nieznaczny zator, na Dunajcu pod Melstynem spiętrzone w dwu miejscach lody museli rozbić saperzy.

Z dopływów położonych bliżej stolicy

ruszyły Bzura i Pilica. Wobec niskiego stanu wody na Wiśle ruszenie tych rzek w chwili obecnej nie jest groźne, gdyż woda sływa pod lód. Przy ujściu Pilicy koło Iłżan utworzył się zator, który rozbił saperzy.

Wisła na całym terenie województwa warszawskiego jeszcze stoi.

W powiecie nieszawskim lód jest takiej grubości, że bez przeszkód odbywa się piesza komunikacja między obu brzegami.

Jeżeli trwająca od dwu dni pogoda nie ulegnie zmianie, ruszenia lodów pod Warszawą należy się spodziewać już jutro, a najpóźniej we wtorek.

Wybuch granatu

Czterech chłopców rannych.

Katowice, 24 marca
(Polska Agencja Telegraficzna)

Wczoraj wieczorem w jednym z wagonów pociągu, zdążającego z Katowic do Rudy, tuż przed stacją Wielkie Hajduki, wybuchł granat, raniąc czterech chłopców w wieku szkolnym. Dwóch odniosło ciężkie rany a wagon został uszkodzony.

Władze bezpieczeństwa wspólnie z władzami wszczęły natychmiast dochodzenie celem wyświecenia wypadku. Na podstawie dotychczasowych wyników śledztwa granat znaleźli chłopcy na strzelnicy i wzięli go do domu. Dochodzenie prowadzone są w dalszym ciągu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY“

Propozycje litewskie dla Polski w sprawie wymiany towarów.

Berlin, 23 marca.

(Agencja Telegraficzna „Express”)

„Vossische Zeitung” donosi z Kowna iż nota litewska wręczona posłowi polskiemu w Berlinie Knollowi przez posła litewskiego w Berlinie Sidzikauskasa zawiera propozycje Litwy w sprawie komunikacji granicznej i ulg w obrotach towarowymi.

Dziennik donosi dalej, iż propozycje dotyczą zniesienia litewskich cel maksymalnych na towary polskie i dopuszczenie ich na terytorium litewskie. Komunikacja graniczna ma być według propozycji litewskich skierowana przez Ło-

twę, Gdańsk lub Kłajpedę. — „Vossische Zeitung” zapytuje się w jaki sposób Litwa zamierza załatwiać wszystkie ewentualne kwestje sporne, nie przewidując otwarcia placówek konsularnych.

Genewa, 23 marca.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Podkomisja dla zbadania stosunków komunikacyjno - tranzytowych między Polską a Litwą, utworzona wczoraj przez komisję komunikacyjno - tranzytową Ligii Narodów, odbyła dziś po południu swe pierwsze posiedzenie, na którym dokonano wyboru przewodniczącego.

Zwycięstwo labourzystów podczas wyborów uzupełniających.

London, 23 marca.

Wybory uzupełniające do Izby gmin w North Lanark, jak również w Holand With Boston, przyniosły porażkę kandydatom stronnictwa konserwatystów.

W North Lanark na partię robotniczą padło 15.711 głosów, na konserwatystów 9.133, a na liberałów 2.488. W poprzednich wyborach w tym samym okręgu kandydat konserwatystów miał większość 2.000 głosów.

W Holandji With Boston stronnictwo liberalne zajęło pierwsze miejsce, zdobywając 13.000 głosów, przeciw 9.000 kandydata robotniczego i 8.000 konserwatywnego. Również i w tym okręgu kandydat konserwatystów miał w poprzednich wyborach większość blisko 5.000 głosów.

**

London, 24 marca

Premier angielski Baldwin omawiał wczoraj podczas mowy wyborczej dla lainość obecnego rządu. Angielski prezydent ministrów wyraził przekonanie, iż układy reparacyjne w Paryżu wypadną równie pomyślnie jak obrady rzeczoznawców w r. 1924.

Polityczne napięcie w Europie — mówił premier Baldwin — uspokoiło się podczas ostatnich lat. Układ w Locarno zbliżył przedewszystkiem Niemcy z Francją.

W kwestji rozbrojenia światowego Anglja objęła kierowniczą rolę. Anglja bowiem od chwili ustania działań wojen-

nych rok rocznie zmniejszała swoją armję i swą flotę. Angielskie siły zbrojne wynoszą obecnie, niezależnie od sił powietrznych, o 50.000 ludzi mniej, aniżeli w ostatnim roku przed wojną.

Kradzież towarów

w stowarzyszeniu spożywców w Aleksandrowie

Nocy wczorajszej ze sklepu stowarzyszenia spożywców w Aleksandrowie niewykryci dotąd sprawcy dokonali zuchwałej kradzieży.

Złoczyńcy, wylamawszy drzwi, dostali się do sklepu i skradli różnego rodzaju towarów, jak to: cukru, tytoniu, papierosów, herbaty i innych, wartości kilkunastu tysięcy złotych.

Powiadomiony o powyższym wypadku posterunek policji w Aleksandrowie wszczął energiczne poszukiwania za sprawcami zuchwałej kradzieży.

W czasie przeprowadzanego dochodzenia ustalono, że włamywacze wyciosali w drzwiach znaczny otwór, a następnie przedostawszy się tedy do wnętrza sklepu poczęli wynosić wspomniane artykuły, które następnie przenieśli na stojący przed sklepem wóz.

Ślady prowadziły policję na miasto i w tym kierunku również prowadzono poszukiwania.

Jak się dowiadujemy, policja jest już na tropie zuchwałych włamywaczy. (W)

SPLENDID

Dzisiaj i dni następnych.

Król Karnawału

Największy tegoroczny film wytwórni „NORDISK”.

W rolach głównych:

OLGA BRINK Gabriel Gabrio

Bogata i efektowna wystawa!

Kapitalne kreacje!

Olśniewający karnawał!

Nadzwyczajna gra!

ilustracja muz. pod bat. A. Czudnowskiego.

Pocz. o g. 4.30

Pocz. o g. 4.30

Genjusz ludzki zwycięża.

Nowe odkrycia i wynalazki zmierzają do całkowitego wyjaśnienia tajemnic przyrody.

Ludzie żyć będą wiecznie. W ciągu 5 minut—8 zdjęć. Niezwykle eksperymenty uczonych rosyjskich. Świetny wynalazek polskiego fotografa.

Przed kilku dniami depesze doniosły o sensacyjnym eksperymencie uczonych moskiewskich, którym udało się utrzymać przy życiu ściętą głowę psa. Eksperyment ten, który stanowi pewien etap w dalszych doświadczeniach prowadzi do przezwyciężenia śmierci, o ile nie nastąpiła ona wskutek późnej starości, a tym sposobem do niesamowitego wesołowania trupów ludzkich.

Oczywiście dziś jeszcze ludzkość z niedowierzaniem czyta i dowiadyuje się o nowych eksperymentach. Niewątpliwie jednak są one wielkim krokiem naprzód i zbliżają nas do chwili, kiedy ożywienie trupów stanie się faktem rzeczywistym.

Eksperyment dokonany przez moskiewskich uczonych Briuszenkę i Czeczulinę w sprawozdaniu ich przedstawia się następująco:

„Aż do końca operacji głowa psa związana była z ciałem przez wielkie żyły i arterje szyjne i przez kilka cienkich nerwów. Żyłe głowy nie ustawało nawet w takich warunkach i nierzadko były się zauważyć objawy, które przypominały omdlenie.

Wreszcie nastąpił rozstrzygający moment: głowa została zupełnie odłączona od tułowia i natychmiast przyłożona do aparatu. Aparat został wprowadzony w ruch. Sztuczne serce zaczęło bić i doprowadzać krew ze zbiornika do głowy. Przez szlane rurki w dół było, jak krew czerwona, bo wyposażona w ten wlewa się do głowy psa i znów jako ciemno-niebieska wpływa.

Po w tym czasie 20 minut dały się zauważyć objawy życia. Oczy się otworzyły i miały charakterystyczne żywe spojrzenie. Głowa zaczęła reagować ru-

chami na najłabsze nawet podniecenia.

Uczeni podrażnili błony śluzowe nosa, wywołując kichnięcie. Głowa zaczęła wykonywać tak gwałtowne ruchy, że o mało nie przerwały się połączenia z sztucznym sercem. I b o twierdzał szeroko pysk, jakby chciał szczeleć. Również oczy funkcjonowały, gdyż mrużyły się, gdy się do nich zbliżyła lampka elektryczna.

Chinina wprowadzona do pyska wywoływała odruchy odrady, ale kielbasa była połknięta i wypadła z tyłu, przez otwarty przełyk na talerz. Głowa utrzymywała się w ten sposób 2 godziny. W międzyczasie, za pomocą drugiego aparatu utrzymywało się życie tułowia. Później szybko połączono głowę z tułowiem.

Pies żył, aczkolwiek nie mógł się ruszać, przez dwa dni.

Tyle o sprawozdaniach Briuszenki i Czeczulin. Uczeni wystąpili obecnie do Sowietkiej akademii nauk o zezwolenie przeprowadzenia eksperymentu na zbredniarach, skazanych na śmierć, twierdząc, iż budowa ciała człowieka pozwala żywić nadzieję, iż do eksperymentu, człowiek powróci do życia zupełnie.

Powyższy eksperyment dowodzi, że nasz pogląd na śmierć jest fałszywy. To co my nazywamy skolem — jest tylko śmiercią świadomości i tych części ciała, które są jej podłożem. Ożywienie ich, spowodować może ożywienie całego ciała.

Fakt ten, dziś wydający się jeszcze nieprawdopodobnym i fantastycznym, w niedalekiej już przyszłości okazać się może dokonany. Wiedza ludzka zdążyła szybkimi krokami naprzód.

Bes.

W ostatnich czasach bardzo często pojawiają się wiadomości o sensacyjnych wynalazkach. Ludzie dzisiaj są tak żądni emocji i wzruszeń, że nie potrafi ich już zainteresować nic, co nie jest „sensacyjne i epokowe“ i nie stanowi „przewrotu w danej dziedzinie“.

W ten sposób każda drobnostka staje się dziś „niebywałą, dotąd niewidzianą i niespotykaną i niewątpliwie przynieść mającą ostateczne rozwiązanie wszystkich kwestji, trapiących powojennych ludzi“.

Nie ulega kwestji, że ostatnio „dokonano przewrotu“ w wielu dziedzinach techniki. Ale mimo, iż niektóre wynalazki są faktycznie cudowne, to jednak reklamowanie ich jako „przewrotowych i przełomowych“ jest przesadą. Takie znaczenie mają mieć tylko wynalazki, dające się zastosować praktycznie w danej dziedzinie i to na szeroka skale.

„Muzyka fal „Teremina“ i sztuczny człowiek „Telebox-robot“ — to wprawdzie wynalazki imponujące, ale nie mające, z braku praktycznego zastosowania na wielką skalę, istotnego znaczenia.

Sprowadzając zatem znaczenie niektórych wynalazków do właściwej miary — należy zwrócić uwagę na wynalazek nowy, praktycznie przełomowy, który dokonywuje zupełnego przewrotu w dziedzinie fotografii.

Jest to fotomaton — maszyna do fotografowania.

Wynalazek ten należy do tych niezliczonych, które od razu z miejsca potrafiły zainteresować kapitalistów całego świata, a to ze względu na jego nadzwyczajnie praktyczne zastosowanie. Zrozumiałe jest bowiem, że musi być on nastawiony na wykorzystanie pew-

nej zasadniczej dążności rodzaju ludzkiego, by móc zdobyć świat.

I faktycznie, czy jest na świecie wielu ludzi, którzy nie lubią się fotografować, często, możliwie w najrozmaitszych pozach?

Jest to zatem apel do próżności ludzkiej, a ta jest tak wielka, że zrozumiałem się staje zainteresowanie tym wynalazkiem wielkich koncernów, które już rozpoczęły jego eksploatację.

Wynalazek, którego autorem jest żyd polski, zamieszkały w Ameryce, A. Józef, został zakupiony za sumę 1 miliona dolarów. Utworzyło się w Paryżu specjalne towarzystwo pod nazwą „Societe Continentale Photomaton“, którego głównym akcjonariuszem jest firma Siemens i Halske. I już dziś 1.500 robotników znalazło zatrudnienie przy budowie fotomatonów.

Na czym polega ten wynalazek? Jest to duża skrzynia 2 metrów wysokości i tyluż metrów szerokości. Przedzielona jest na dwie części: w jednej znajduje się aparat fotograficzny i wszelkie przybory, służące do automatycznego wywoływania klisz i przygotowania fotografii, w drugiej znajduje się ruchome krzesło, na którym siada osoba, chcąca się sfotografować.

Po naciśnięciu odpowiedniego guzika, obiektyw w przeciągu 5 minut zostaje osiem razy otwarty i zamknięty, robiąc osiem zdjęć. W tym czasie można przybierać najrozmaitsze pozy. Po upływie następnej minuty, szóstej, otrzymuje się 8 zdjęć.

Wszystko odbywa się zupełnie automatycznie. Aparat sam zdejmuje, sam się nastawia, sam wywołuje filmy, płótno, utrwalia i tonuje, jest suszy.

Jak się to dzieje? Jest to już wyjaśnienie dla specjalistów — fachowców.

Filmy dźwiękowe i nieme istnieć będą mogły równocześnie.

Gdy przed kilku miesiącami depesze doniosły o sensacyjnym wynalazku „Mówiącym filmie“, wywołało to, rzecz prosta wielkie poruszenie wśród licznych rzesz kinomanów. Przypuszczano ogólnie, że rozwiązało to problem będący punktem zwrotnym w historii filmu i że minie pewien okres czasu, a film niemy będzie należał do zabytków.

Okazuje się obecnie, że tak nie jest. Film mówiący jest rzeczywiście wynalazkiem niezwykłym. Polega on na połączeniu zwykłego filmu z fonografem, w sposób jednak niezwykle skomplikowany.

Połączenie to wszak musi być matematycznie ściśle, wystarczy bowiem jeśli taśma czy głos spóźnia się o ułamek sekundy, aby widzowie odczuli przykre wrażenie nienaturalności. Urzemy bowiem jak aktor porusza ustami, nic nie mówiąc, a po sekundzie dopiero rozlega się głos.

Te przeszkody zostały usunięte. Film mówiący działa bez zarzutu. Ale są pewne okoliczności, dzięki którym film dźwiękowy mimo wszelkie udoskonalenia, nie będzie w możliwości stworzyć konkurencji dla „Wielkiego Niemow“ i nie zdoła go usunąć.

Pierwszą przyczyną tego jest fakt, iż występy w tego rodzaju filmach dźwiękowych są umożliwiające jedynie najwybitniejszym artystom posiadającym przytem dobry, wyrobiony głos. Przy dziesiątkach tysięcy nakręcanych rocznie we wszystkich wytwórniach filmów — jest to niemożliwością.

Następnie dyski fonografu są niezwykle kruche i nie wytrzymują więcej niż 15 seansów, podczas gdy taśma filmowa znajduje się w dobrym stanie nawet po

sttu wyświetlaniach. Należałoby więc do każdego filmu przygotować bardzo dużą ilość dysków fonograficznych, co w znaczny sposób podniosłoby cenę filmu i uniemożliwiłoby mu tryumfalny pochód po świecie.

Wreszcie, bardzo ważną przyczyną jest fakt, iż zasadniczo taśma filmowa zrywa się dość często, co zresztą wszyscy mieli możliwość zauważyć w kinie. Aby skleić dwa końce, należy za każdym razem poświęcić dwie fotografie. W zwykłym filmie niema to zbyt wielkiego znaczenia, gdyż nawet wycięcie szeregu fotografii nie ma wpływu na całość obrazu.

W tym wypadku jednak, jeśli jest mowa o filmie dźwiękowym, sprawa przedstawia się zgoła inaczej. Taśma filmowa przez sklepanie skraca się niezmiernie, a dyski fonograficzne zostają te same — co w następstwie powoduje, odchylenie przy wyświetlaniu i nienaturalność bardzo rażąca, gdy ruchy na ekranie nie harmonizują się z dźwiękiem.

Zwrócić też należy uwagę, że przy rozpowszechnieniu się filmu dźwiękowego, należałoby przebudować wszystkie kinoteatry świata. Kina mają obecnie budynki podłużne, podczas gdy akustyka wymaga zaokrąglonych kątów itd.

Biorąc pod uwagę wyżej wspomniane okoliczności, które są poważnymi przeszkodami dla rozwoju filmu dźwiękowego, należy przypuszczać, że film dźwiękowy będzie służył przeważnie do oddania dźwięku, szumu i muzyki, podczas gdy mowa będzie zupełnie ograniczona, lub też wogóle skreślona.

Innymi słowy liczyć się należy z tem, że film dźwiękowy znajdzie poważne zastosowanie w kinie eksperymentalnym i naukowym.

Spec.

Najnowsze wynalazki techniczne.

Zecer na odległość. — Udoskonalony radio-telefon. — Straszliwy gaz.

Znany wydawca amerykański Sir Frank Gennett zademonstrował przed kilku dniami licznie zebrany przedstawieliom prasy nowy wynalazek, wielce doniosłego znaczenia. Wynalazek polega na tem, że zecer, znajdujący się w New Yorku jest w stanie składać tekst jednocześnie w niezliczonej ilości miast amerykańskich, posilkując się zwykłym telegrafem.

Nowy ten wynalazek nosi nazwę „teletypsetter“, czyli „zecer na odległość“. Demonstracja wynalazku polegała na tem, że zecer, znajdujący się w New Yorku wybijał dany tekst na posuwającej się wstążce. Znaki tego tekstu zostały przeniesione na drugi koniec zecerni (do innej miejscowości) za pomocą zwykłych przewodników telegraficznych i tam zostały reprodukowane na zupełnie takiej samej wstążce, która w połączeniu z automatyczną maszyną zecerską wydaje pożądaną tekst.

Genjalny wynalazca oświadcza, że jego nowy wynalazek może być przystosowany do jakiegokolwiek maszyny zecerskiej w ciągu jednej godziny za pomocą dwóch śrubek.

W Niemczech odbywają się obecnie próby z nowym aparatem telefonicznym, który stanowił kombinację radja i telefonu, daje możliwość połączenia się z kilku albo nawet kilkudziesięcioma abonamentami jednocześnie.

Posiadacz takiego aparatu, korzystając z możliwości, stworzonej przez radjo aparaty odbiorcze a zarazem nadawcze, nie tylko odbiera treść, nadaną jednocześnie dla całej grupy słuchaczy, ale może

sam zabrać głos w odpowiedzi, którą słyszeć będzie cały szereg ludzi.

Nowy ten wynalazek zyskałby ogromne praktyczne znaczenie w rozmaitych wypadkach, kiedy jedno i to samo polecenie wydane być musi wielokrotnie przy każdorazowym oddzielnym łączeniu się, jak to jest dotychczas.

Wynalazek ten miałby więc zastosowanie przy nadawaniu depezy policyjnych. Można byłoby jednocześnie wydawać rozkazy i polecenia różnym posterunkom i otrzymywać od nich informacje jakie oprócz centrali słyszałyby i inne zainteresowane tem jednostki służby bez pieczeństwa.

**

Chemicy amerykańscy wynaleźli niedawno gaz zwany „Cacodyl Isycyanide“, tak zabójczy, że krótki nawet pobyt w atmosferze, zlekka tylko nasyconej tym gazem, powoduje natychmiastową śmierć. „Gazem tym możnaby gasić armje, jak się gasi świece“ — oświadczył prelegent, dodając, że nie przypuszcza, by jakikolwiek naród zdecydował się na używanie tego najstraszniejszego narzędzia śmierci, podczas wojny.

Drugim wynalazkiem, również amerykańskim który może dokonać przewrotu w technice lotniczej, a pośrednio również w wojennej — jest metal, dwa razy twardszy od stali, i dwa razy lżejszy od aluminium. Motor aeroplanowy z tego metalu rozwijający siłę 400 koni parowych, z łatwością może udźwignąć jeden niezbyt nawet silny człowiek, przenosząc go z miejsca na miejsce bez większego wysiłku.

Dziś i dni następnych.

CASINO

Muzyka pod dyrekcją L. KANTORA.
Początek o godzinie 12-ej w poł.

Fascynujący salonowy film o błękitnym płaku, którego życie było jedną wielką wyrafinowaną intrygą i jedną wielką awanturą miłosną

W roli głównej bożyszcze tłumy

AMANT VALENTINO

RUDOLF

niedawno odnaleziony szlagier ekranowy, w którym geniusz nieśmiertelnego Valentina jaśnieje jak słońce całą pełnią blasków i potęgi odtwórczej.

Początek seansów o godz. 4.30.

ostatnie dwa dni!

„MOULIN ROUGE“

W roli głównej

OLGA CZECHOWA

Originalny Jazz-Band.

Reżys. E. A. Dupont'a.

— Śpiewy Chóru. —

Zwiększona orkiestra symfoniczna.

MARZEC

25

Poniedziałek

Dziś: Zwiastow. N. M. P.
Jutro: EmanuelaWschód słońca o g. 5.33
Zachód słońca o g. 5.57
Wschód ks. o g. 6.08
Zachód ks. o g. 5.56
Długość dnia: 10.49.
Przybyło dnia: 4.49.Dodatkowe pociągi
na święta do Warszawy

Jak się dowiadujemy, wobec spodziewanego wzmoczonego ruchu na kolejach w okresie świąt Wielkiej Nocy, dyrekcja kolei postanowiła uruchomić na ten czas szereg pociągów dodatkowych.

A mianowicie, z Łodzi fabrycznej do Warszawy bezpośrednio odejdzie dodatkowy pociąg dn. 30 marca o godz. 19.50 (przyjazd do Warszawy o godz. 23.10) z Warszawy do Łodzi fabrycznej odejdzie tegoż dnia pociąg osobowy o godz. 13-ej (przyjazd do Łodzi o 16.05).

Następnie z przesiadką w Koluźkach będziemy mieli dodatkowy pociąg pośpieszny z Warszawy do Łodzi w dn. 29 b. m. o godz. 15.20 i o godz. 22.30. Z Łodzi do Warszawy z przesiadką w Koluźkach będziemy mieli dodatkowe pociągi osobowe w dniu 30 marca. Przesiadka w Koluźkach nastąpi o godz. 16.15 (na pociąg dodatkowy) i o 2-ej w nocy. (i)

Włamanie do biura
Towarzystwa Opieki nad zwierzętami.

W dniu onegdajszym w biurze Towarzystwa Opieki Nad Zwierzętami przy ul. Piotrkowskiej 269, nieznanymi dotąd sprawcy dokonali zuchwałego włamania.

Sprawcy, wylamawszy zamek od drzwi dostali się do wnętrza lokalu i do konali kradzieży różnych rzeczy na ogólną sumę 750 zł.

Powiadomiona o powyższym wypadku policja wszczęła natychmiast dochodzenie, które dotychczas nie dało wyników pozytywnych.

Wycieczka bułgarska
przybędzie do Łodzi

W pierwszych dniach kwietnia przyjeżdża do Polski wycieczka przedstawicieli przemysłu i handlu Bułgarji.

Wycieczka ta przybędzie również i do Łodzi i zwiedzi większe zakłady przemysłowe naszego miasta. (W)

Dyżury aptek.

Dziś w nocy dyżurują apteki: L. Pałowski (Piotrkowska 309), S. Hamburga (Główna 50), B. Głuchowski (Narutowicza 4), S. Sitkiewicz (Kopernika 26) A. Charemży (Pomorska 10) A. Potasz (Plac Kościelny 10). (b)

Min. Składkowski w Łodzi.

Bawił w dniu wczorajszym w naszym mieście w charakterze nieoficjalnym.

W dniu wczorajszym przejazdem z Kępna bawił w Łodzi przez kilka godzin p. minister Składkowski. Wizyta miała charakter ściśle nieoficjalny. P. minister spożył posiłek w sali Ma-

linowej w towarzystwie p. wicewojewody Lewieckiego oraz starosty Strzeńskiego, poczem udał się w dalszą podróż samochodem do Warszawy.

Rejestracja cudzoziemców w Łodzi
rozpoczyna się w środę

W środę rozpoczyna się w Łodzi rejestracja cudzoziemców, którą przeprowadzi starostwo grodzkie. Obowiązki rejestracji podlegają wszyscy cudzoziemcy, którzy od chwili rozpoczęcia jej znajdują się na terenie Łodzi.

Od obowiązku tego nie zwalnia rejestracja poprzednio przeprowadzona. Rejestracji podlegają również obywatele w. m. Gdańska. Rejestracja musi odbywać się osobiście, a nie przez osoby trzecie.

Jak się dowiadujemy, w myśl zarządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych, zasadą nienaruszalną przy rejestracji będzie, aby imiona własne i nazwiska cudzoziemskie nie były zniekształcane przez polszczenie ich, gdyż powoduje to następnie zamęt i częste nieporozumienie. Karty czasowego pobytu otrzymają tylko ci cudzoziemcy, którzy przebywają w Polsce bez przerwy od 31 grudnia 1928 r. (i).

Nie wolno myć okien
bez pasów ochronnych.

W swoim czasie władze wojewódzkie wydały zarządzenie w sprawie mycia okien. Nie wolno myć okien bez pasów ochronnych, lub belester. Wobec nadejścia cieplejszych dni i okresu przedświątecznego w domach odbywa się generalne sprzątanie, jak też i mycie okien. Jednak zarówno myjący, jakoteż wydający zlecenie mycia okien nie stosują się do wydanego rozporządzenia i mycie odbywa się bez żadnego

zabezpieczenia. Władze wojewódzkie wydały przypomnienie okólnik organom policyjnym, aby roztoczyły baczniejszą uwagę nad myjącymi okna i w razie stwierdzenia, iż mycie odbywało się bez pasów ochronnych, należy winnych pociągać do odpowiedzialności.

Dowiadujemy się, iż policja w tych dniach spisała już kilkanaście protokółów. (p).

W SPLENDIDZIE

K
R
Ó
T
C
E

Jesteś kochanką

lubieżnego satrapy, je-
mu poświęcasz ciało
i duszę, mnie zaś o-
klamujesz i zwodzisz.

ŻAR MIŁOŚCI.

(GRETA GARBO i CONRAD NAGEL).

TEATR MIEJSKI.

Dziś, „To, co najważniejsze“ dla związków. Początek o godz. 7.30.
Jutro i środa „Dwaj panowie B.“ He-mara.

TEATR KAMERALNY.

Dziś i jutro ostatnie powtórzenia „Polawiacza cieni“ z Węgierką, Lubieńską i Kijowskim w rolach głównych.
Środa premiera głośnej sztuki Gabrieli Zapolskiej „Panna Maliczewska“ z St. Jarkowską w popisowej roli tytułowej.

TEATR POPULARNY.

Poniedziałek, wtorek i środa — trzy przedświąteczne przedstawienia „Alibaby“ grane będą po cenach niższych. Obie kasy teatru czynne będą przez tydzień bez przerwy.

25-cio LETNI JUBILEUSZ PRACY AR-
TYSTYCZNEJ SABINY ZIELIŃSKIEJ.

Znana i powszechnie lubiana wśród łódzkich melomanów artystka Teatru Popularnego p. Sabina Zielińska obchodzić będzie we czwartek 4 kwietnia swe srebrne gody ze sztuką. Wystąpi w kapitalnym wodewilu „Milionowa spadkobierczyni“, w którym swym humorem bawić i rozśmieszać będzie do łez publiczność.

Spodziewać się należy, że święto p. Zielińskiej ściągnie do teatru tłumy wielbicieli, pragnących dać swej ulubienicy dowody sympatii.

RADJOPROGRAM

- 11.50 — Sygnał czasu, hejnał, komunikaty.
- 12.10 — Koncert płyt gramofonowych.
- 13.00 — Komunikaty.
- 15.10 — Odczyt p. t. „Reformacja w Polsce“
- 15.50 — Program dla dzieci i młodzieży
- 16.10 — Koncert.
- 16.45 — Tygodniowy przegląd komunikacyjny
- 17.00 — Odczyt „Mickiewicz“
- 17.25 — Odczyt „Archliwa w Polsce“
- 17.55 — Transmisja z Krakowa.
- 18.50 — „Rozmaitości“.
- 19.10 — Wykład literatury francuskiej.
- 19.35 — Nadprogram i komunikaty.
- 19.56 — Sygnał czasu.
- 20.00 — Feljeton podróży „O zmarniętych palmach Riwery, słońcu i morzu“.
- 20.30 — Transmisja koncertu z Wilna. Po transmisji komunikaty.

SPROSTOWANIE.

W obwieszczeniu Dyrekcji T-wa Kredytowego w Łodzi, zamieszczonym w „Ilustr. Republice“ w Nr. z dnia 22 b. m. mylnie wydrukowano Nr. hipoteczny nieruchomości 837c zamiast 837e i przy numerze hipotecznym 534 w rubryce „I cytacja rozpocznie się od sumy“ wydrukowano 43150 zamiast 43050, co niniejszym prostujemy.

Polityka zbożowa rządu.

Ostatnio większe zainteresowanie poczęła wzbudzać w opinii publicznej polityka zbożowa rządu. — Impulsem były wiadomości, o tem, że rząd zezwala na wywóz pewnych kontyngentów spółdzielczym organizacjom rolniczym za granicę. Nadto obiegają wiadomości, wedle których rząd sam zamierza wywieźć pewne ilości żoź ze swej rezerwy.

Ludność miast powinna w ocenie polityki zbożowej unikać demagogii, która ma tutaj szczególnie wdzięczne pole do popisu. Zawsze radzimy w tych sprawach pamiętać, że dobrobyt miast naszych w dużej mierze zawisł od prosperacji wsi — co zresztą w obecnej chwili załamania siły nabywczej wsi dało się szczególnie wyraźnie zauważyć.

Zezwolenia eksportowe udzielane wobec istnienia nadwyżek konsumpcyjnych nie powinny być ujemnie oceniane.

Wywóz w obecnej chwili jest z punktu widzenia ogólnogospodarczego korzystniejszy aniżeli wywóz, który się dawniej odbywał zaraz po żniwach, a więc w okresie niskich cen zbożowych; z punktu widzenia rentowności gospodarstwa i bilansu handlowego jest to znaczna poprawa.

Większe zastrzeżenia można mieć co do wywozu żoź z rezerwy zbożowych, jeżeli to istotnie ma albo też będzie miało miejsce. Nie jesteśmy tego zdania, że rezerwy interwencyjne zbożowe — jeżeli mają istnieć — winny być koniecznym jednostronnym narzędziem nacisku na wewnętrzny poziom cen w kierunku niższym; raczej powinny, co zdaje się odpowiadać zamiarom rządowym, być także czynnikiem równowagi, a więc czynnikiem stabilizacji cen. Tak pojmując zadanie rezerwy można oczywiście zgodzić się z tem, że — przy istnieniu pewnych warunków

— wywóz nadmiaru rezerwy sam przez się nie jest zjawiskiem zasługującym na ujemną ocenę.

Przeciwko polityce rezerw zbożowych wogóle mamy inne zastrzeżenia, zasadniczo dotyczące raczej zdolności aparatu państwowego do umiędźnionego operowania na rynku. Te wątpliwości wzrastają jeżeli ten aparat podejmuje się także interesów wywozowych. Pamiętajmy przy tem, że rezerwy zbożowe były w części kompletowane w drodze importu zboża z zagranicy. Aparat państwowy (wzgl. bank rządowy) miał by się trudnić już par excellence kupiecką czynnością reeksportu. — Trzeba by tutaj poznać kupiecką kalkulację tych interesów: ceny, warunki, koszt przetrzymywania zboża w rezerwie. Tej kalkulacji nie znamy. Zasadniczo jednak mamy wątpliwości, czy aparat państwowy nadaje się do takich wyłącznych kalkulacyjnych interesów.

W notesiku businessmana. Łódź, 25 marca

ROBOTY POLNE według informacji rolników w tym roku będą znacznie opóźnione. Wegetacja ozimin nie może się jeszcze rozpocząć. Zwykle o tej porze były posiewane owsy, grochy i seradela.

W SPRAWIE DŁUGICH TERMINÓW WEKSLI wnieśli kupcy do ministerstwa skarbu zapowiedziany memoriał. Memoriał proponuje przywrócenie starego systemu wystawianych opłat stemplowych dla weksli wystawianych na termin dłuższy niż 3 miesiące i specjalnej ulgi dla weksli wystawianych na termin do 6 tygodni.

POLSKIE WEKSLA oferowane są do dyskonta na gdańskim rynku pieniężnym dalej w bardzo poważnych ilościach. Banki gdańskie okazują jednak znaczną powściągliwość. — Wkłady polskie w bankach gdańskich nadal wzrastają.

PROJEKT USTAWY O OPLATACH NOTARJALNYCH, który jak wiadomo został już opracowany nakłada na rejentów obowiązek wymieniania w sporządzanych przez nich aktach wysokości pobieranych opłat za swe usługi, co zapobiec ma pobieraniu wynagrodzeń poza taksę. Dotąd obowiązywało rejentów tylko wymienianie sum pobranych na rzecz Skarbu.

PROJEKT USTAWY O „MIESZKANIACH NA WŁASNOŚĆ” opracowany został przez trzech prawników ze znanym notariuszem Kurmanem na czele. Projekt przewiduje: mieszkanie może być przedmiotem odrębnej i wyłącznej własności, a wszelkie wspólne urządzenia, jak mury, dach, kominy, schody są wspólną własnością wszystkich właścicieli mieszkań w budynku.

Nowy projekt przewiduje też unormowanie kwestii hipoteki.

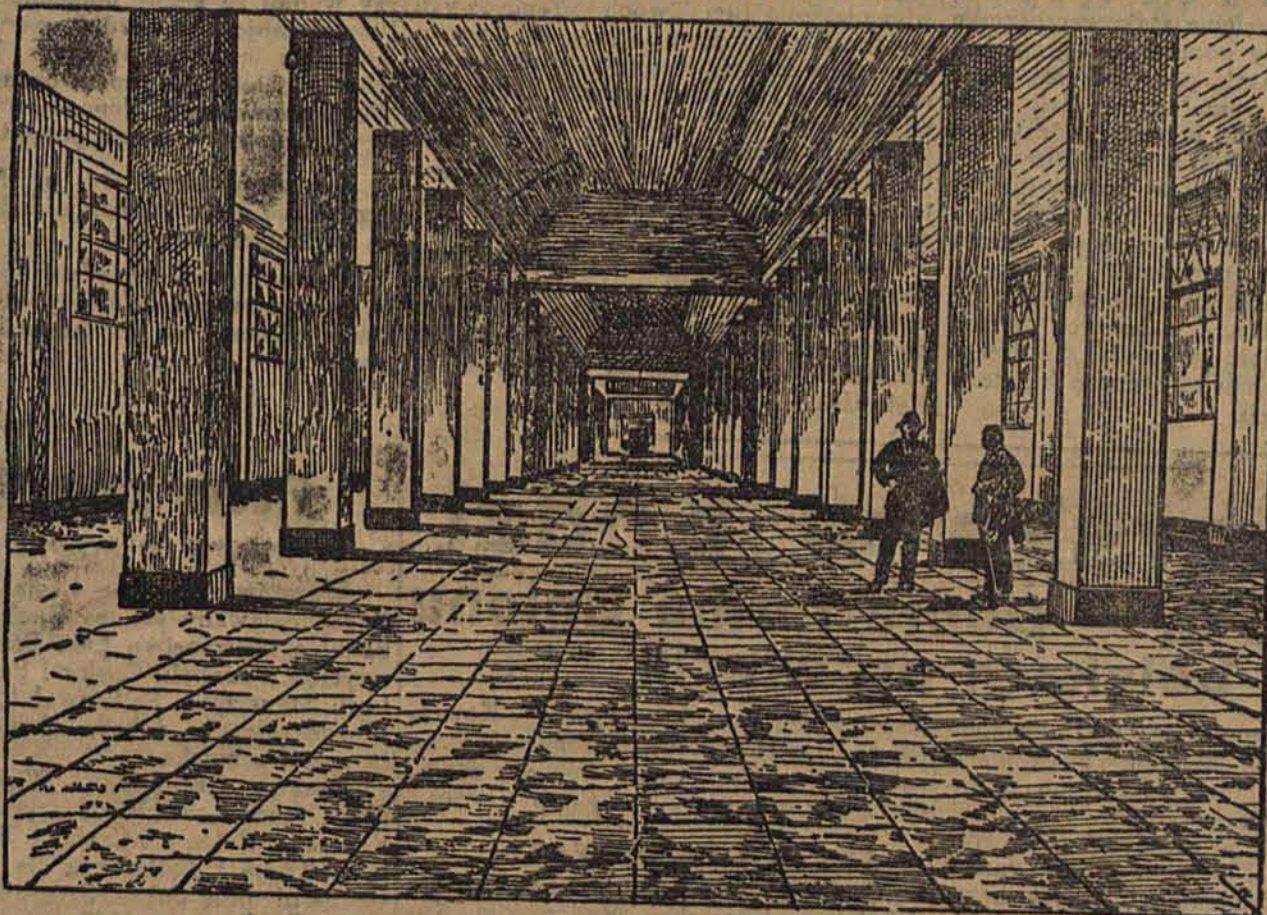
OBROTÓW PAPIERAMI DYWIDENDOWYMI w dalszym ciągu spadają. Obroty w lutym wynosiły ledwie 40 procent obrotów z lutego ubiegłego roku, aczkolwiek już ten miesiąc był okrysem zupełnego zastoju na giełdzie.

PODAWCÓW W DYSKONCIE BANKU POLSKIEGO jest ogółem 2055. Z tego banków i instytucji kredytowych — 426. Ciekawem jest w ciągu ostatniego czterolecia ogólna liczba podawców wzrosła o 25 procent, przyczem liczba podawców — instytucji kredytowych wzrosła o 86 procent, zaś liczba podawców — przedsiębiorstw przemysłowych, handlowych itd. wzrosła ledwie o 15 procent. Jak widać Bank Polski ujawnia silniejszą tendencję do rozszerzenia redyskonta aniżeli dyskonta.

WYCIECZKA PRZEZ STAWICIELI BULGARSKIEGO przemysłu i handlu w pierwszych dniach m. kwietnia przyjeżdża do Warszawy. W wycieczce wezmą udział również urzędnicy bułgarskiego ministerstwa przemysłu i handlu. Prócz Warszawy wycieczka zwiedzi Łódź, Zagłębie Węglowe i główne ośrodki przemysłu górnośląskiego.

CAŁKOWITY OBIEG PIENIĘŻNY na początek marca wynosił w Polsce 1,48 miliardów złotych; na dz. 31 grudnia 1928 r. cyfra ta wynosiła — 1,51 miljarda zł. — Jak widać obieg ujawnia tendencję maleńia.

Z powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu.

Hala Centralna PWK (tereny wschodnie) o powierzchni 7.2000 m. kw., w której znajdują pomieszczenie wystawy przemysłowej, papirniczej, papirniczo-przetwórczej, graficznej i chemicznej. (Proj. inż. arch. R. Sławski).

Niepomyślny stan rynku tkanin wełnianych.

Poprawa sytuacji jaka się w ostatnich dniach ujawniła w handlu wyrobami bawełnianymi, na rynku wełnianym nie dała się odczuć w najmniejszym choćby stopniu.

Naogół rynek tkanin wełnianych w dalszym ciągu znajduje się w stanie zupełnej ciszy.

Zainteresowanie ze strony odbiorców jest znikome, za wyjątkiem rynku tkanin damskich. Jednak i w tej gałęzi ruchu niema, gdyż przemysł bardzo wstrzemięźliwie udziela kredytu. Ta daleko idąca ostrożność ze strony producentów jest wynikiem serii plajt w tej branży.

Dażenie do przebiegania w klienteli

Dr. med. J. POLAK

Choroby alergiczne (astma, pokrzywka, artretyzm)

przeprowadził się na ul. 6-go Sierpnia 22

fr. I piętro,

tel. 64-21 przyjmuje od 12.30 do 2-jej

i wydatnego zmniejszenia obliża nie jest jednak jedyną przeszkodą uniemożliwiającą przeprowadzenie transakcji w tych nielicznych zresztą wypadkach, gdy zjawia się popyt. Poważniejszą bodajże przeszkodą są kondycje ustalone przez skartelizowany przemysł damskich tkanin.

Zaznaczyć należy, iż wytwórcy damskich tkanin zdając sobie sprawę, że zmniejszenia pojemności rynku wskutek zaostżenia warunków pokrycia ograniczyli poważnie swą produkcję.

W dziale tkanin wełnianych i czesankowych sytuacja przedstawia się jeszcze gorzej.

Decydujący dla przebiegu sezonu obecny okres nie wykazuje większych transakcji.

W najlepszym wypadku sezon może się rozpocząć dopiero po świętach, co już i tak będzie zjawiskiem bardzo niepomyślnym. Od kryzysu z 1925 r. tak poważnie opóźnienie sezonu letniego na rynku wełnianym nie wydarzyło się.

Jedynym pomyslniejszym zwiastunem jest zmniejszenie fali protestów. Po prawę w stosunkach kredytowych należy tłumaczyć tem, iż kupcy przewidując zwiększenie zakupów po świętach wszelkimi siłami starają się wywiązać ze swych zobowiązań, aby nie utracić kredytu.

Wielka plajta

Wielka warszawska firma konfekcyjna Rudolf Waler, Nalewki 2a, zawiesiła wypłaty. Łódź jest bardzo poważnie zaangażowana.

W
K
R
Ó
T
C
E

Po kątach czai się rewolucja, trzęsie się kolos świata — złowrogo trzaskają brauningi. A nad Rosją ginącą tańczą wśród orgiastycznej bachanalji

C
A
S
I
N
O

Rasputin i Kobiety

do REKLAM GAZETOWYCH
CENNIKÓW PROSPEKTÓW
Zdjęcia fotograficzne
dla celów reprodukcyjnych
RYSY, PROJEKTY REKLAMOWE
WYDAWNICZE WYKONYWA

Klisze

R. DORKENHAGEN
Tel. 11-72
Błódź
Drochowska 100

WSPANIAŁY SUKCES Ł. K. S. i sromotna porażka Turystów Ł.K.S. bije Polonję 4:2, Warta gromi Turystów 7:1!!

Ł.K.S. — Polonja 4:2 (2:1).

Ł.K.S.: Miła, Cyl i Gałęcki, Trzmięła, Kędzierzawski i Pegza, Durka, Sowiak Król, Jańczyk i Śledź.

Polonia: Keller, Jelski i Nowikow, Seichter, Hyla i Stogowski, Zimowski, Suchocki, Ałaszewski, Gumowski i Krygier.

Pierwszy mecz o mistrzostwo ligi zakończył się spodziewanym zwycięstwem Ł.K.S-u. Miejscowi, poza pierwszą częścią drugiej połowy przeważali wyraźnie nad przeciwnikiem, który mimo, wzmocnienia składu swego przez toruńczyków wykazał bardzo mierną jeszcze formę i brak zgrania. Sama gra nie stała na wysokim poziomie przeistoczyła się szybko, skutkiem niedbałości sędziego p. Baranowskiego w formalne polowanie na nogi przeciwników; dziwnym zbiegiem okoliczności żaden gracz nie poniósł szwanku. W Ł.K.S-ie trójka obronna spełniła należycie swoje zadanie, Miła niezwykle pewnie łowił liczne piłki, przepuszczone bramki puścić musiał, Gałęcki lepszy od Cylia, pomoc Czerwonych błada, od czasu do czasu zdobywała się na efektywniejsze pociągnięcia, w drugiej połowie mocno osłabła wskutek tempa gry. W ataku dobrze grała lewa strona z Królem na czele, który zapowiada się jako strze-

lec znakomicie, Sowiak najslabszy, Durka wcale niezły.

Polonia bez swej stałej pary obrońców Bułanow, Miączynski, wstawiła generalnego rezerwowego Jelskiego, który doskonale zagrał na pozycji backa. Keller dobry w pomocy Seichter najlepszy, miał ciężką przeprawę z ostrym Śledziem Stogowski, grający dopiero od 15 minut skutkiem nadwyrężenia nogi na treningu przeważnie więcej statystował, aniżeli grał, Hyla zbyt ostry. W ataku bardzo dobrze grał Ałaszewski, prowadząc rozumnie kwintet i strzelając obydwie bramki. Z pozostałych graczy dobytek okazał się Suchocki, najlepszy nabytek Polonji. Skrzydła bez formy.

Polonia rozpoczyna grę, lecz Ł.K.S. mentalnie przyjmuje inicjatywę w swe ręce i zaczyna zawzięcie atakować bramkę Czarnych, którzy początkowo grają bez Stogowskiego. Ataki poza kilkoma rogami i niecelnymi strzałami nie dają cyfrowego wyniku. W 18 minucie Jańczyk po centrze Sowiaka pakuje piłkę głową do siatki przeciwnika, zaś w 4 cztery minuty później Król wyzyskując błąd Kellera podwyższa rezultat. Gra staje się ostrą lecz nie ciekawą; toczy się głównie w wyższych rejonach, piłka nie dochodzi do celu swej podróży. Z ciekawych momentów pierwszej połowy należy zanotować strzał Króla w słupek i bramkę Ałaszewskiego dla Polonji.

Po przerwie goście gniją Czerwonych chcąc wyrównać; skutkiem miękkości ataku i dobrej obrony Ł.K.S-u trudy nie zostają uwieńczone bramką, natomiast niespodziewany goal Króla po rzucie z rogu deprymuje ostatecznie gości, którzy rezygnują z wygranej. W 27 min. Durka strzela 4-ą bramkę dla Ł.K.S-u. Tuż przed końcem gry Ałaszewski po „kiksie“ Cyl la strzela z bliskiej odległości drugiego gola dla Polonji.

Publiczności ponad 2.500.

Warta — Turyci 7:1 (4:0).

(Tel. od wł. korespondenta)

Hiobowa wieść nadeszła z Poznania. Mimo jesiennego zwycięstwa łodzian nad wicemistrzem Ligi, dwóch remisowych wynikach z Polonią i Legią w rb. Turyci ponieśli w dniu wczorajszym sromotną porażkę do Warty w stosunku 1:7. Fioletowi zainaugurowali sezon mistrzowski wcale nie budująco.

Według relacji naszego korespondenta poznańskiego, mecz miał przebieg następujący:

Łodzianie przyjechali do Poznania bez Karasiaka i wystąpili w składzie następującym: Michalski, Kubik Al. — Niewiadomski, Hinc — Wieliszek — Kahan, Michalski II — Stolarski — Ałaszewski — Kulawiak Frankus.

Warta wystąpiła w najsilniejszym składzie i przysłać trzeba, że wygrała zasłużenie. Pokazała ona koncert gry, jak w pełni sezonu. Dwutygodniowa praca Belt Fursta dała już wspaniałe owoce. Kapitał nie strażowo była usposobiona linja ataku, zwłaszcza Przybysz i Staliński. Od pierwszej chwili zaznaczyła się przewaga gospodarzy, którzy do przerwy zdobyli w równych odstępach czasu 4 bramki. Zdetonowani tak wysoką porażką łodzianie tracą na animuszu, nerwy nie wytrzymały a do drugiej części zawodów zabrakło sił. Niemilosiernie opadli na siłach: Wieliszek i trójka napadu. Brak treningu w pierwszym rzędzie dawał się we znaki. Mimo tak wysokiej przegranej na wzmiankę zasługuje bramkarz Michalski, Al. Kubik w obronie i Hinc, którzy wydali ze siebie maksimum wysiłku i umiejętności. Na bardzo wysokim poziomie stała gra Stalińskiego, Przybysza (obaj podzieliли się łupem bramkowym) i Wojciechowskiego. Honorowy punkt dla łodzian zdobył w drugiej połowie Frankus

Zawodami kierował p. Mallow — krzywdząc niejednokrotnie łodzian. Boisko w dobrym stanie.

Kierownictwo ekspedycji łódzkiej miało styczność z zarządem Warty, która niegocinnie odniosła się do Turystów, nie rezerwując im hotelu.

Niedziela piłkarska w Łodzi Wspaniały start Ł. T. S. G. — Dobra forma Unionu i Hasmonei. — Na boiskach prowincji.

ŁTSG. — HAKOAH 9:2 (5:1).

Zeszłoroczny mistrz Łodzi, niedoszły członek Ligi rozpoczął sezon footballowy pod znakiem wspaniałego sukcesu, bijąc rutynowany zespół Hakoahu w młodzieżowym stosunku 9:2.

Ł. T. S. G. zadziwił wspaniałą grą, techniką, niezwykle zgraniem, obfitością strzałów, reprezentując się jako całość rzeczywiście pierwszorzędną.

Jeśli tak dalej pójdzie można być spokojnym o losy czarno - białych, którym należałoby jednak życzyć, by ich forma utrzymała się do końca sezonu, by nie zabrakło im sił w najważniejszej części rozgrywek o mistrzostwo w walce o wejście do extra klasy.

Przechodząc do oceny wczorajszej gry należy w pierwszym rzędzie podkreślić niewyłąk harmonię wszystkich części zespołu czarno - białych.

Pomoc wspaniale zasiłała atak, pamiętając również o obrońcach i tym każdorazowo przychodziła z pomocą w razie konieczności.

Atakowi współpraca z pomocą wyszła na korzyść, to też przeciwnik z trudnością dawał sobie radę z rozbijaniem ataków zwycięzcy.

W przeciwnieństwie do Ł. T. S. G., Hakoah zaprezentował się mizernie.

Zasilenie drużyny kilkoma zawodnikami z Samsonu nie wyszło biało-niebieskim na korzyść. Młodzi nierutynowani zawodnicy Samsonu ani w części nie mogli zdziałać tego, co ich zeszłoroczni koledzy z Hakoahu. Zwłaszcza szwankowała linja obrony biało niebieskich, nie rozporządzająca ani należyty wykopem, ani umiejętnością rozbijania ataków.

Nie o wiele lepiej działo się w linji pomocy Hakoahu, w której na wysokości zadania stał jedynie Kuczyński.

Atak Hakoahu wogóle prawie nie istniał, o ile do piłki naturalnie nie dochodził Segal. Zawodnik ten rzeczywiście wybijał się ponad poziom reszty zespołu, ale był doskonale kryty i rzadko dochodził do głosu.

Gra rozpoczyna się pod znakiem przewagi czarno - białych, którzy już w pierwszych minutach zdobywają bramkę przez Berkmana.

W 12 minucie po raz drugi piłka grzeźnie w siatce Hakoahu. Tym razem strzelcem był Francman I. Trzecią bramkę zdobywa Francman II, lecz niebawem Segal po ładnej kombinacji ze środkowym napastnikiem zyskuje bramkę dla Hakoahu.

Do pauzy dalsze dwie bramki zdobywa dla Ł. T. S. G. Herbstreich i Francman II.

Po zmianie stron obraz gry nie zmienia się. Ł. T. S. G. jest w dalszym ciągu drużyną atakującą. Hakoah tylko od czasu do czasu przechodzi na pole czarno - białych.

Jeden z ataków Hakoahu kończy się przewinięciem obrońcy Ł. T. S. G. na polu karnym.

Rzut karny zamienia jak zwykle pewny Segal na bramkę.

Następuje teraz seria ataków Ł. T. S. G. i w stosunkowo krótkim czasie zwycięzca zdobywa dalsze trzy bramki przez Wünschego, Herbstreicha i Francmana II.

Bombardowanie bramki biało - niebieskich nie ustaje, aż wreszcie sędzia odgizduje koniec zawodów. Meczem kierował dobrze p. Andrzejak. Publiczności około 700 osób.

TURYŚCI I b — UNION 3:2.

Zawody towarzyskie przy ul. Wodnej przyniosły nieznaczne zwycięstwo drużynie fioletowych, która prowadziła już 3:0. Zwycięzcy wystąpili w silnym składzie z Błaszczynskim, Bałczewskim i Chojańskim w ataku. W Unioście debutował po trzyletniej przerwie znakomity napastnik Hoffman. Bramki dla Turystów zdobyli Bałczewski, oraz dwie Błaszczynski, dla Unionu — Hoffman.

Gra interesująca z lekką przewagą fioletowych, u których wyróżnili się Błaszczynski zbyt wiele jednak dryblujący, następnie Szulc i wielce obiecujący deb-

utant z drużyny „koszykówki“ Kowalski na prawej pomocy. Obrona niepewna zawiodła zwłaszcza pod koniec zawodów.

ŁKS I b. — HASMONEA 3:0.

Czerwoni wystąpili w najsilniejszym składzie z Jeżewskim, Radomskim, Kulawiakiem, Malkiem, Jańczykiem, Miłkołajczykiem i Jasińskim a więc z graczami drużyny ligowej. Do przerwy wynik brzmiał 1:0. Wynik końcowy 3:0 jest dowodem wielkiego sukcesu drużyny Hasmonei, która bez jednego treningu wykazała jednak wcale dobrą formę. Bramki zdobyli: Miłkołajczyk 2, i Śledź. Sędzia p. Szer.

GEYER — ZJEDNOCZONE 4:3.

Debiut zespołu piłkarskiego „Geyer“ wypadł pomyślnie. Mecz należał do b. interesujących.

BURZA (Pabjanice) — HAKOAH (Łódź) 5:0.

Benjaminek klasy „A“ na swoim boisku w Pabjanicach pomógł swą zeszlotygodniową klęskę do niebieskich, wygrywając decydujące 5:0. Łodzianie wystąpili z liczną rezerwą.

BURZA — HAKOAH 5:0.

Pabjanice: Znaczna przewaga drużyny miejscowej. Sędzia p. Kämpf, miast nieobecny p. Biry. TUR. — Burza II 2:1. Sędzia p. Szer. PTC. — Sokół 6:0 (0:0). Nadszpedzowany wysokocyfrowy sukces PTC.

ORKAN — SOKÓŁ 7:1 (4:0).

(Zgierski koresp. „Republiki“ telefonuje) W dniu dzisiejszym nastąpiło tutaj oficjalne otwarcie sezonu footballowego, które dla zgierskiej piłki nożnej wypadło niezbyt pomyślnie. Na boisku Sokola odbyły się zawody między gospodarzami a Orkanem łódzkim. Łodzianie odnieśli świetny sukces, bijąc Sokół w stosunku 7:1 (4:0). W Orkanie wyróżniła się linja

Mecze piłkarskie w kraju i zagranicą

Warszawa: Ruch — Legia 2:1 (1:1). Nadszpedzowany sukces Ruchu w spotkaniu o mistrzostwo Ligi. Bramki dla zwycięzcy zdobyli: Gąsior i Peterek. Dla Legii Steuerman. Sędziował łodzianin p. Wardęszkiewicz dobrze. Nawrot usunięty został z boiska.

Kraków: Garbarnia — Wisła 2:2 (1:2) Mecz towarzyski, Wisła wystąpiła bez Reymana, Balcera i Czulaka. Bramki zdobyli: Krupa i Kotlarczyk dla Wisły, dla Garbarni obie Joks. Sędziował p. Jedliński. Publiczności 3000.

Cracovia — BBSV 7:1 (3:0). Mecz towarzyski 2 razy po 30 minut. Bramki zdobyli: Rusinek 3, Wójcik 2, Malczyk i Kułbiński. Dla BBSV, Schneider.

Katowice: 06 Myslowice — 07 Siemionowice 6:3. Pogoń — Śląsk 2:0.

Budapeszt: Hungaria — III Ker. 3:0, Ferencvarosi — Ujpesti 3:1, Vasas — Bastyra 3:2.

Praga: Slavia — Bohemians 4:0, Sparta — DFC. 4:0, Cechie Karlin — Sparta (Kladno) 2:1, Victoria Zizkow — Libertas 4:1.

Wiedeń: Florisdorf — BAC. 2:1. Wacker — Slowan 6:1. Rapid — Admira 4:3. Sportklub — Hertha 6:2, WAC. — Austria 3:1.

W sobotę rozegrano w Anglii półfinałowe spotkania o puchar, które przyniosły następujące wyniki: Portsmouth — Aston Villa 1:0, Bolt — Wand. Hudesfeld 3:1.

Biegi na przełaj w Katowicach

W Katowicach odbył się w dniu wczorajszym bieg na przełaj na przestrzeni 4 i pół km. Zwyciężył Zytkiewicz w czasie 15.30. W biegu dla pań 1200 mtr. zwyciężyła Orłowska 5.42. Druga — Kilosówna.

atak, w której nieźrównany był Miller, zdobywca 4-ech bramek. Ogólnie podobał się również obrońca Flieger, likwidując z niezwykłą przytomnością ataki Sokola. Skład Sokola był naogół chaotycznie zestawiony i znacznie ustępował zwycięzcy. Honorowy punkt zdobyli miejscowi z karnego. Sędziował p. Pietsch.

Maraton chodu ku czci marsz. Piłsudskiego wygrała w doskonałej formie Łódzka policja

Ku czci wielkiego budowniczego polskiego sportu Marszałka Józefa Piłsudskiego, zorganizował związek strzelecki obwodu Łódź — powiat dorocznym zrywem marsz zespołowy na przestrzeni 42 km.

Tegoroczny maraton chodu o typie wojskowym był konkurencją bardzo ciężką, na co złożyły się trudne warunki regulaminu, następnie niesprzyjające warunki: terenowe i atmosferyczne. Wypadł on jednak zarówno pod względem osiągniętych wyników jak i organizacyjnym wyjątkowo udanie.

Przedewszystkiem podnieść należy hart i wolę startujących. Z piosenką na ustach ruszyli na podbój przestrzeni. Opanowali niezłomną wolę zwycięstwa mu sieli pokonać niejedne trudności, chociaż by nasze bruki i szosy. Wspaniała postać zawodników zaimponowały tłumom publiczności zgromadzoną na chodnikach i po bokach szosy.

Od wczesnego ranka niezwykle ruch panował na mecie na planu gen. Dąbrowskiego. Ranek pochmurny, gęsta mgła... O godz. 8-ej poczynają się zbierać zawodnicy, jury i zaproszeni goście. W miarę zbliżania się godziny startu, ruch się wzmacnia. Aparat organizacyjny pracuje sprawnie.

Dowiedujemy się, że ze zgłoszonych 24 drużyn, na starcie stanęło jedynie 14, reszta natomiast zdyskwalifikowana została przez komisję lekarską. Zbliżyła się chwila mywarzu. W odstępach jednominutowych, kierownik marszu por. Woskowiak, wypuszcza drużyny składające się z siedmiu zawodników. Obowiązkowa fotografia, następnie pada komenda: „Gotowi — Marsz”. Orkiestra gra marsza. Krokiem lub biegiem rozpoczynają drużyny swój maraton ku czci Pierwszego Marszałka Polski. „Strzelec”, „Straż Ognia”, „Policja”, „28 p. S. K.”, „KS. Orle”, „Strzelec — Pabjanice, Rogów, Aleksandrów, Radogoszcz” — razem 14 drużyn wyruszyło.

Na starcie zebrały się tłumy widzów, a wśród gości zaproszonych widzieliśmy p.: wojewodę Jaszczolta, starostę grodzkiego Strzemińskiego, gen. Olszynę — Wilczyńskiego, P.E.K. Zawislaka, dyr. ośrodka wychowania fizycznego kpt. Marszałka, mjr. Zablockiego, burmistrza m. Zgierza — Świerca, mjr. Cieślaka, szefa sztabu DOK. — ppłk. Smalarskiego, komendanta wojew. policji — dr. Rowińskiego, komendanta Niedzielskiego, mjr. Chabowskiego, kom. Wajera, starostę Rzewskiego, prezesa „Strzelca” — Syskę i w. innych.

Ruszyli... Z placu gen. Dąbrowskiego trasa marszu biegnie ul.: Prezyd. Narutowicza — Piotrkowska — Nowowiejska — Zgierską — szosą do Zgierza, dalej do Aleksandrowa, gdzie miał miejsce przymusowy 20-tu minutowy odpoczynek. Z Aleksandrowa via Konstantynów droga prowadziła do Łodzi.

Już w mieście dała się zauważyć doskonała forma policjantów, którzy prowa

dziłi, jakkolwiek wystartowali jako czwarcii. Do Zgierza przychodzą oni pół — biegiem z różnicą 2 minut przed następnymi. W Aleksandrowie różnica ta jest większa bo 13 minut, w Konstantynowie i mecie różnica wynosi 12 minut. Świadczy to najlepiej o doskonałej formie naszych policjantów, jak również o taktyce kierownika drużyny, który umiejętnie ją poprowadził do zwycięstwa. Materiał ludzki wśród zwycięskiej — doskonały. Synonim zdrowia. Czas zwycięskiej drużyny — 4 godz. 14 minut 30 sek. Drugie miejsce w ogólnej klasyfikacji zdobyła drużyna 28 pułku strzelców Kaniowskich (4:26), 3) Zw. strzelecki Łódź miasto I (4:37), 4) Łódź miasto III, 5) Łódź miasto V.

Marsz ukończyło 11 zespołów. Odpadły dwie drużyny strzeleckie: Łódź miasto III i Rzgowa oraz drużyna Orlecia.

Po skończonych zawodach odbyła się uroczystość rozdania nagród. Zwycięski zespół policji otrzymał nagrodę przechodnią p. wojewody Jaszczolta. L.

Łódź bije Warszawę 9:5 w meczu bokserskim.

Wczorajszy mizdzymiastowy mecz bokserski Warszawa — Łódź przyniósł zasłużone zwycięstwo barwom naszym w stosunku 9:5, a w wypadku, gdyby odbyła się jeszcze walka wagi ciężkiej Stibbe przyniósłby jeszcze 2 punkty.

Odkładając do jutrzejszego „Expressu Wieczornego” sprawozdanie z meczu po dajemy tylko wyniki techniczne.

- Waga musza: Kikiewicz (Warszawa) remisuje z Małoszczykiem.
- Waga kogucia: Cyran (Łódź) zwycięża na punkty Stanisławskiego.
- Waga piórkowa: Olifir (Warszawa) odnosi zwycięstwo punktowe nad Klimczakiem.

- Waga lekka: Seweryniak (Łódź) zwycięża Głowackiego.
- Waga półśrednia: Wysocki (Warszawa) bije na punkty Kuropatwę.
- Waga średnia: Kłoda (Łódź) na punkty zwycięża Kubickiego.
- Waga półciężka: Kempa (Łódź) wygrał do Mizerskiego.
- Sędziował p. Willi Snopek. Szczegółowe sprawozdanie w jutrzejszym „Expressie”.

Wczorajszy zjazd międzyklubowej komisji automobilowej

W dniu wczorajszym, w salonach towarzystwa z r. 1886 obradował zjazd międzyklubowej komisji sportowej klubów automobilowych, afiliowanych w Automobilklubie Polski.

Zjazd wczorajszy był bardzo licznie obsesony. Reprezentowane były kluby: warszawski, krakowski, poznański, śląski, małopolski i łódzki. Brak było delegatów Wilna. Poszczególne kluby były reprezentowane: krakowski — pp.: Antoni hr. Potocki, dr. Hładij, Ripper i Dygat; warszawski — pp.: prezes Janusz Regulski, inż. Szydelski, Senkowski, red. Wal-maden, dyr. Rappe i Szuarbachowski, poznański — pp.: inż. Maćkowiak i Linke; małopolski — pp.: Somerstein i Bałaban; śląski — pp.: inż. Bukowski, Widuch, łódzki — pp.: inż. Kanciupski, dr. Schicht Al. Schicht, Tesche, Leonard, Poznański bojkout i Schreier.

Przewodniczył prezes Janusz Regulski.

W pierwszym rządzie omawiano regulaminy poszczególnych imprez tegorocznego kalendarzyka zatwierdzonego przez AP.

Ze spraw interesujących łódzkich automobilistów zanotować należy, termin 12 maja w którym odbędzie się doroczny wyścig płaski. Wyścig ten odbędzie się prawdopodobnie na szosie od Pabjanic w kierunku zachodnim (Ostrowia). Pod uwagę brane są jeszcze trasy: Aleksandrów — Konstantynów (zeszłoroczny) i Rzgów — Kurowice (szosa tomaszowska) Szczegółowe sprawozdanie nastąpi.

Zawody o puchar „Expressu Wieczornego”

Sobotnie i niedzielne spotkania w koszykówkę o puchar „Expressu” przyniosły następujące rezultaty:

Sobota: Stow. Mł. Polak. — HKS. 30:0 (walcover). Drużyna HKS-u nie stawiała się do zawodów. Odrodzenie — Hasmonea 34:16 (10:10). Sędzia p. Eeide, ŁTSG. — Kadimah 22:15 (9:10). Sędzia p. Łuchniak.

Niedziela: Odrodzenie — HKS. 43:25 (23:17). Sędzia p. Rudnicki ŁKS. — Absolwenci 29:25 (15:10). Największa niespodzianka turnieju. Pierwsza porażka Absolwentów. Sędzia p. Łuchniak. Poznański — TUR. 39:22 (25:8). Sędzia p. Głazer. Widzew — WKS. 32:10 (16:6). Sędzia p. Robakowski YMCA. — Zjednoczone 61:12 (27:8). Sędzia p. Szer.

Karasiak w „Pogoni”?

W dniu onegdajszym sfery sportowe naszego miasta obiegła wiadomość że doskonały obrońca Turystów przenosi się na stałe do Lwowa i grywać będzie w Pogoni. Jak się zdołaliśmy poinformować Karasiak rzeczywiście wyjechał w dniu wczorajszym do Lwowa w towarzystwie bawiącego chwilowo w Łodzi gracza Pogoni Hankieg. Według jednakże wszelkiego prawdopodobieństwa Karasiak nie będzie mógł grywać w Pogoni, gdyż nie otrzymał zwolnienia z Kl. Turystów.

Klęska akademików w Łodzi. Zespół koszykowy Gimm. Niemieckiego pomścił klęskę Absolwentów i Y.M.C.A. w Warszawie.

Atrakcją bogatego, acz cokolwiek przedłużającego się programu imprezy sportowej w Gimm. Niem. był występ AZS. warz. Goście mimo porażki zostali wiliby dobre wrażenie, gdyby nie wybryki i niesportowe zachowanie się „warszawskich kibiców”, co zmusiło sędziego do przerwania najciekawszej rozgrywki, wieczoru to jest meczu w koszykówkę A. Z. S. — Gimm. Niem.

Przed powyższym meczem grał A. Z. S. w siatkówkę — męska drużyna z Y. M. C. A. — żeńska z W. K. S.

Następnie odbył się pokaz szermierczy (jedna para walczyła na florety i szable).

Po grach chłopców odbył się mecz o puchar „Expressu Wieczornego” między drużynami Y. M. C. A. — Przyjacieli.

Publiczności dość dużo. Organizacja dobra.

Szczegółowe wyniki turnieju przedstawiają się następująco:

SIATKÓWKA.
A. Z. S. (żeński) — W. K. S. (żeński) 30:16 (15:12).

Drużyny grają w szóstkę. Naogół gra chaotyczna i nieciekawa. Przewagę ma drużyna A. Z. S. lepiej zgrana i spokojniejsza.
Sędzia p. Trypko.

A. Z. S. — Y. M. C. A. 24:28 (9:15).

Nieciekawa gra toczy się ze zmianą przewagą. „Szczupaki” następują serjami, raz z jednej, raz z drugiej strony. Łodzianie częściej dochodzą do głosu, przeważnie w drugiej połowie. W Y. M. C. A. najlepszy Welnitz.
Sędzia p. Trypko.

KOSZYKÓWKA.
A. Z. S. — Niem. Gimm. 19:21 (9:4, 8:2 2:15).

Najciekawszy mecz wieczoru. Z miejsca narzuca A. Z. S. tempo i już w pierwszej minucie uzyskuje dwa kosze. Zawodnicy Gimm. ogłuszeni w pierwszym momencie atakują słabo kosz A. Z. S-u, który też zwycięża w pierwszej dziesięciominutowce. Jednak „Niemcy” nie tracą nadziei i w drugiej części spotkanie toczy się zażarta walka, którą z powodu słabej obrony już w mniejszym stosunku miejscowi przegrywają. Zbliży się trzecia rozgrywka. Teraz inicjatywę przejmują łodzianie i podtrzymują tempo, które zaczęło słabnąć z powodu „spuchnięcia” warszawianów. Raz po raz atakują „Niemcy” kosz przeciwnika z pomyślniejszym rezultatem. Wysiłki gości spelzają na niczem. Ledwie zaczęto czwartą rozgrywkę sędzia przerywa zawody obrażony przez

jednego z akademików, poczem nieprzepraszony odgwiżdżuje zawody. W drużynie Gimm. Niem. wyróżnił się Kurtz.
Sędzia p. Brauer.

Y. M. C. A. — Przyjacieli 26:16 (8:10). Gra żywa i prowadzona w ostrem tempie.

W pierwszej połowie mają przewagę Przyjacieli, lecz w drugiej ustępują bardziej zgranemu zespołowi Y.M.C.A. Z Y. M. C. A. zasługują na wyróżnienie Linke i Welnitz.
Sędzia p. Woskowiak.

Seg.

Sprawozdanie delegatów Polski z posiedzenia Międzynar. Komitetu Olimpijskiego

Na ostatnim posiedzeniu Zarządu Polskiego Związku Związków Sportowych delegat do Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego ks. Lubomirski omawiał sprawy związane z powyższym komitetem i zaznaczył między innymi, że istnieje porozumienie między M. K. O. a federacjami Piłki Nożnej i Lawn-Tennisu. Nieporozumienie między M.K.O. i Federacją Piłki Nożnej powstało na tle odmiennych definicji amatorstwa w sporcie. M. K. O., chcąc utrzymać na igrzyskach olimpijskich czyste amatorstwo w tym, którzy są rzeczywistymi amatorami w myśl odpowiednich przepisów. M. K. O. wyraził przytem żal, że Federacja Piłki Nożnej zmieniła definicję amatorstwa, spodziewa się jednak uzgodnienia poglądów. W związku z ograniczeniem

programu igrzysk olimpijskich, ks. Lubomirski zaznaczył, że wychodzono z założenia potrzeby prezentowania na olimpiadach tego co pozwoli na zwiększenie tężyzny pojedynczych członków. Liczono się z tym, że techniczny pokład w szkolenia i wyrobienia pojedynczej jednostki, wytworzy obrońców honoru danego narodu. Zarząd Związku Związków Sportowych po wysłuchaniu przemówienia ks. Lubomirskiego oraz uwag drugiego delegata naszego p. min. Matuszewskiego, zastanawiał się nad sprzecywaniami stanowiska sportu polskiego, co do projektu programu igrzysk olimpijskich, oraz dał odpowiednie dyrektywy naszym delegatom na najbliższe posiedzenie Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, które odbędzie się w Lozannie.

Rekordy

automobilowe zakazane

Na skutek rozporządzenia amerykańskiego ministerjum spraw wewnętrznych, próby bicia rekordów samochodowych na plaży w Dayton zostały zabronione Anglik Campbell organizuje próbę w Afryce.

Nadeszły najnowsze szlagiery na

PLYNACH „Sirena”
„Polydor”
„Columbia”

„POLTON”, Piotrkowska 47

LECZNICA

lekarzy specjalistów przy Górnym Ryuku

Piotrkowska 294, tel. 22-89

przy przystanku tramwajów pabjanickich czynna od 10 rano do 7 wiecz. w niedziele i święta do 2 po poł. Wszystkie specjalności i dentystyka. Kapiele świetlne, lampa kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, szczerpienia, analizy (mocz, kału, krwi, płwocin, wydzielin itd.) operacje, opatrunki, wizyty na miasto. Porada 4 zł.

Porada dentystyczna i wenerologiczna dla chor. skórnych, wenerycznych **3 ZŁOTE**

Doktor P. Klinger

choroby weneryczne, skórne i włosów ANDRZEJA 2, TEL. 32-28.

Leczenie lampa kwarcowa, analizy krwi i wydzielin. Przyjmuje codziennie od 6-8 w. w niedziele i święta od 10 do 12. Oddzielna poczekalnia dla pań. Od 1-2 w Lecznicy (Piotrkowska 62)

Przyjdź osobiście

albo nadesłaj charakter pisma, zakomunikuj imię, rok, miesiąc urodzenia, otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie zalet, wad, zdolności, przeznaczenia. Nadesłać zł. 2.- (można znaczki pocztowe). Warszawa, psychografolog Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32. Redakcja „Swit”.

Słynny Astrolog-Chromant WACŁAW PYFFELLO

Widzi przyszłość każdego człowieka

Kto nie może osobiście odwiedzić astrologa-chromanta W. Pyffello, nadesłać imię, datę urodzenia swoją lub osób zainteresowanych i 95 groszy w znaczku pocztowym. Każdy otrzyma pocztą wypisaną analizę-horoskop swego życia.

Osobiste przyjmuję od godz. 12-14 do 8-11 wiecz. Adresować: Warszawa, Bednarska 12. W. Pyffello, Mistrz nauk tajemnych.

Samodzielny

BUCHALTER - KORESPONDENT świetnie znający niemiecki, dobry organizator, b. prokurent bankowy, obecnie szef biura w spółce akcyjnej, poszukuje odpowiedniego stanowiska. Łaskawe oferty sub: „Energiczny” do administracji „Republiki”.

RUTYNOWANY samodzielny korespondent polsko-niemiecki, biegle piszący na maszynie, z wieloletnią praktyką pragnie zmienić posadę. Łaskawe oferty do adm. „Republiki” pod. „Beef”.

Pończochy jedwabne

i inne, suknie trikotinowe i t. p. przyjmuje do reperacji. ul. 6-go Sierpnia 76, III piętro. Tanie, bo w prywatnym mieszkaniu

Poradnia Wenerologiczna

Lekarzy-specjalistów Zawadzka 1. Czynna od 8 rano do 9 wieczór. Od 11-12 i 2-3 przyjmuje lekarz-kobieta. W niedziele i święta od 9-2 pp. Leczenie chorób: Wenerycznych, moczopłucowych i skórnych. Badanie krwi i wydzielin na syfilis i tryper. Konsultacje z neurologiem i urologiem. Gabinet światło-leczniczy. Kosmetyka lekarska. Oddzielna poczekalnia dla kobiet. **Porada 3 złote.**

Dr. Sotowiejczyk

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych **Piotrkowska 99** TEL. 44-92 przyjmuje od 2-6 po poł i 8-9 wiecz w niedziele i święta, od 11-1.

Doktor Wołkowycki

Cegielniana 25 Telefon 26-87 **Specjalista chorób skórnych, wenerycznych** Leczenie lampa kwarcowa, przyjmuje od godz 8-10, 12-2 i 4-8 w niedz. i święta 9-1

Dr. med. Niewiażski

specjalista chorób skórnych i wenerycznych **przeprowadził się na ul. Andrzeja 5** Tel. 59-40 Przyjmuje od 8-10 i od 5-9. Oddzielna poczekalnia dla pań.

Dr. med. HELLER

chor. skórne i weneryczne **Nawrot 2** tel. 79-89 przyjmuje od 10 rano i od 4-8 dla pań spec. od 4-5 w n edz. od 11-2 p.p. dla niemożliwych ceny lecznic

Lekarz-Dentysta B. Markus-Nusbaumowa

Piotrkowska 51 tel. 21-23. Godz. przyjęć 3-7

Lekarz-dentysta F. Horowicz

przyjmuje w lecznicy przy ul. Piotrkowskiej 294 codziennie od 2-7

Laureatka

moskiewskiego-konserwatorium udziela lekcji gry fortepianowej.

Wschodnia 72

Dr. med. Semmer

ul. 6-go Sierpnia 1 telefon 40-26 chor. skórne dróg mocz. weneryczne i kobiece. Przyjmuje od 9 do 12 przed poł. i od 5 do 9

137 KLM. NA GODZINE W 24 GODZINNEJ JEŹDZIE BEZ PRZERWY.

Dwa roadster'y Studebaker'a, model President, ustaliły dwanaście nowych rekordów dla samochodów seryjnych, wykazując przeciętną szybkość 137 klm. na godzinę w 24-godzinnej jeździe po torze Atlantic City, pod kontrolą Amerykańskiego Stowarzyszenia Samochodowego (A. A. A.). Studebaker obecnie posiada 11 rekordów światowych, 22 rekordy międzynarodowe i WSZYSTKIE urzędowe rekordy amerykańskie dla samochodów seryjnych. Żadna inna fabryka nie dała tylu, tak przekonujących dowodów sprawności i wysokiej wartości swych samochodów.

Studebaker buduje cztery typy szescio- i ośmiocylindrowych samochodów o wysokiej wartości: President, Commander, Director i Erskine, z których każdy jest szampionem w swojej klasie.

CZĘŚCI ZAPASOWE STAŁE NA SKŁADZIE.

Max Fischer & Co
6002 ul. PIOTRKOWSKA 177.
Telefon 461.
SKŁADNICA DLA PRZEDSTAWICIELI W POLSCE:
AUTO TRADING CORPORATION A-G.
GDANSK, HOFFENGASSE 74. Adres telegr.: AUTRA, GDANSK.
SAMOCHODY - AUTOBUSY - CIĘŻARÓWKI - CZĘŚCI ZAPASOWE.

STUDEBAKER

LIKIERY KONJAKI
Akwawit 50%
NALEWKI WÓDKI

JEDYNY SPECJALNY (OD 1863 EGZYSTUJĄCY) ZAKŁAD
KEFIRU LECZNICZEGO K. SIGALINY
WYPIC MOŻNA NA MIEJSCU, DOSTAJA DO DOMU NA ŻĄDANIE
UL. NARUTOVICZA (DZIELNA) 6, TEL. N. 4640.

Dr. med. Lubicz

Cegielniana 43 **Tel. 41-32. powrócił** Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłucowych. Naświetlanie lampą kwarcową. Przyjmuje od g. 8 do 10 rano od 5-8 w. Dla pań od 3-5 oddzielna poczek.

Dr. Różaner

Dzielna 9 Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłucowych. Przyjm. od 8-10 i 5-8 Leczenie lampa kwarcową. Oddzielna poczekalnia dla Pań. Dla Pań od 3-5 po poł.

Tłumaczenia przepisów Tanie i szybko Biuro: Piotrkowska Nr. 93, m. 9 front

Do sprzedania lub wydzierżawienia

HOMEK - LETNISKO, składający się z 3-ch mieszkań wraz z ogrodem warzywnym i owocowym (około 100 drzew). Cena dzierżawna 900 zł. cena sprzedaży 12 tys. zł. także **WILLA** na **PENSJONAT**, 8 mieszkań, w tem 4 pokoje z kuchnią i werandami, z 1-morgowym ogrodem warzywnym i owocowym. Cena dzierżawna 2.500 złotych. Cena sprzedaży 40 tys. zł. Wiad.: ul. Kilińskiego 115, w restauracji.

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż

DOM frontowy, 11 mieszkań do sprzedaży Sporna 13, u gospodarza. 25

BIŻUTERIE kupuje. Pełna wartość płacę Solidne traktowanie „Preciosa” Piotrkowska 123, w podwórzu.

BIŻUTERIA, zegarki na raty, ceny go tórkowe „Preciosa”. Piotrkowska 123 w podwórzu.

OKAZYJNIE do nabycia stary, kapy, poduszki dekoracyjne ręcznie haftowane M. Sosńska ul. 6-go Sierpnia 22.

Lokale

POKÓJ słoneczny, umeblowany z telefonem, I piętro, front do wynajęcia. Bardymi, Zielona 6. 24

LOKAL fabryczny 160 kw. metr. z napęd. elektrycznym do wydzierżawienia. Odańska 106. 26

DO WYNAJECIA dwa duże pokoje umeblowane z używalnością kuchni i wygod. Piotrkowska 90, of. prawa. I wejście, II piętro, m. 8. 23

Posady

BUCHALTER - korespondent, poszukuje posady ewentualnie pomocnika buchaltera. Oferty sub „Od 1 kwietnia”. 28

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żorawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości, kupieckiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kalfigrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów.

Nauka i wychowanie

W **CIAGU** miesiąca i pod gwarancją wykluczającą absolutnie wszelkie ryzyko, wyucza na samodzielnego buchaltera - bilansistę, - rzeczozn. z wyższem wykształceniem i kontrol. syndykatu przemysł. System nauki po lega na praktycznym wykonywaniu przez kandydata wszelkich czynności buchalteryjnych zupełnie jak w przedsiębiorstwach. - Kończącym świadectwa. Bliższych informacji 7-9 w. Piotrkowska 183, I p. 24

Rozmaite.

CHOROBY serca, Basadow, astma. Sanatorium „Salus” D-ra Kupczyka, Kraków, Szulskiego. czek pocztowy na przesyłkę.

PRZYBLAKAŁ się pies wilczej rasy i jest do odebrania. Lpowa 25, Rusak. 25

PRACOWNIA sukien damskich i dziecięcych, Gdańska 123, m. 13. Ceny bardzo niskie. 26